

Oponentský posudek diplomové práce

Název: **Slovní hodnocení z matematiky v 1. a 2. ročníku 1. stupně ZŠ**

Autorka: **Iva Kyselová**

Studijní obor: **Učitelství pro 1. stupeň ZŠ**

Katedra: **KMT FPE ZČU**

Vedoucí práce: **PhDr. Šárka Pěchoučková, Ph.D.**

Rok odevzdání: **2014**

Oponentka: **Mgr. Miroslava Brožová**

Téma diplomové práce odráží stále značně diskutovanou otázku o výhodách, respektive nevýhodách slovního hodnocení na prvním stupni základních škol. Klasické hodnocení formou známek je často upřednostňováno učiteli i rodiči. Obhajoba i následná realizace alternativní možnosti školního hodnocení je mnohdy značně zvažována. Učitelé si nejsou jisti účelem, formulacemi ani tím, jak by mělo být hodnocení podrobné, ani pro koho by mělo být určeno – žákům, rodičům či prarodičům? Z výše uvedených důvodů považuji práci za aktuální a přínosnou.

Teoretická část práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá obecně pojmy hodnocení a školního hodnocení. I. Kyselová zde vymezuje několik definic těchto pojmů od různých autorů. Na str. 11 je uvedeno: „Každý člověk má totiž potřebu být úspěšný a my musíme vědět, jak žákům pocit úspěchu dát.“ Tuto větu můžeme považovat při hodnocení žáků za jednu z klíčových.

Ve druhé kapitole diplomantka zařadila právní vymezení hodnocení, formy, typy a funkce školního hodnocení. Nebyli opomenuti ani žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci, kteří nejsou státními občany ČR.

Třetí kapitola je věnována slovnímu hodnocení. Autorka práce se zde zamýšlí nad přínosy a riziky slovního hodnocení pro žáky, učitele, rodiče i pro samotný vzdělávací proces. V této části by mohla být uvedena ještě další rizika jako je například nepochopení žáka některým formulacím, nepochopení rodičů, pozitivní charakter hodnocení a následný problém s převodem na horší známku, možná neprokazatelnost některých subjektivních názorů a podobně. Čtenáře této kapitoly jistě zaujmou i zásady slovního hodnocení a podkapitola Pracovní kroky při vypracování slovního hodnocení.

Ve čtvrté kapitole je popsána charakteristika vyučovacího předmětu Matematika a její aplikace podle RVP a další důležité podrobnosti o tom, co by slovní hodnocení mělo obsahovat i co by obsahovat nemělo.

V této fázi studentka potvrdila svou schopnost orientovat se v doporučené odborné literatuře, hledat souvislosti a systematicky vypracovat teoretickou část své diplomové práce. Tuto část práce považuji za velmi zdařilou.

Cílem praktické části práce bylo navrhnout slovníček pojmů využitelných při vypracování slovního hodnocení z matematiky. Na základě pozorování žáků vypracovat slovní hodnocení a analyzovat reakci všech zúčastněných – žáků, učitelů a rodičů.

Iva Kyselová na začátku této kapitoly uvádí postup své práce. V této části text zcela neodpovídá požadavkům na odborný styl práce. Kapitola obsahuje i sumář povah dětí, dva záznamy z pozorování v hodinách matematiky a významný je zejména slovníček pojmů využitelný v praxi učitelů. Z přiloženého hodnocení žáků je patrná

pečlivost a autorčin zájem o kvalitně odvedenou práci. Při psaní slovního hodnocení zpravidla nepoužíváme výrazy dobře (např. na str. 59) a velmi dobře (např. na str. 61), dobrá (např. orientace na str. 64) pro jejich význam ve slovním označení stupně hodnocení formou známek. Dále bychom mohli uvážit i psaní slovního hodnocení v minulém čase, což by umožnilo lépe popisovat to, co učitel viděl a pozoroval a mohlo by vést k zamyšlení nad tím, jak by žák mohl už nyní pokračovat. V neposlední řadě je důležité, aby adresát rozuměl užitým termínům. (Zvažme např. na str. 69 – „Početní operace Ti ale problém nečiní...“ nebo str. 75 – „...pochopil problematiku rovnic.“)

V poslední kapitole je vyhodnoceno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 100 respondentů. Záměrem zde bylo ukázat celkový pohled na hodnocení současných učitelů i rodičů. V závěru bylo konstatováno, že by rodiče měli být více informováni o možnostech hodnocení a učitelé by se měli zdokonalovat v dovednosti slovní hodnocení psát.

Předností práce je grafická pečlivost jejího zpracování. V práci se ale vyskytuje větší množství nepřesností a pravopisných chyb zřejmě z důvodu nepozornosti. U obhajoby by diplomantka mohla doplnit některé své další komentáře dle následujících námětů k diskusi.

Náměty k diskusi:

Str. 15: „Srovnatelnost je velmi důležitá nejen u klasického hodnocení, ale především u hodnocení slovního.“ Autorka upřesní, jak je tato věta myšlena. Jak a co srovnáváme u slovního hodnocení?

Str. 16: „Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a označení dalšího rozvoje žáka.“ Diplomantka navrhne, jak rodičům doložíme píli a žákův přístup ke vzdělávání i v souvislostech. Je to vůbec možné? Žák může mít značné znalosti, ale jeho píle a přístup mohou být zcela nevyhovující. Při převodu na známku může nastat problém.

Str. 26: „Rodiče tak vědí, na co přesně se zaměřit.“ Jak často je reálně možné provádět či psát slovní hodnocení, aby byli rodiče dost informováni? Navrhněte způsob komunikace.

Str. 37: „Nemělo by obsahovat: Výčet výčitek týkající se žákova chování.“ Jak bychom nevhodné chování tedy měli popsat? Uveďte příklady. Mělo by i toto být součástí slovního hodnocení?

Diplomová práce splňuje požadavky kladené na úroveň diplomové práce, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikaci **velmi dobře**.

V Plzni 9. 5. 2014

.....
Mgr. Miroslava Brožová